

Autor práce: Radim Zapletal

Název práce: Vliv lyžování na horskou přírodu

Obor studia: Environmentální studia a udržitelný rozvoj

Autor posudku: Mgr. et Mgr. Tomáš Daněk, Ph.D.

Radim Zapletal se v přepracované verzi své bakalářské práce znovu pokusil nabídnout obecný přehled dopadů lyžařského průmyslu na horskou přírodu (prakticky výhradně Krkonoš), což se mu i přes výhrady níže uvedené poměrně zdařilo.

Obsah

Co se struktury textu týče, jsou témata logicky řazena, autor postupuje od obecného ke konkrétnímu, vztahy mezi pojednávanými problémy jsou srozumitelně vysvětleny. Po definici sjezdového lyžování a skialpinismu, kterým se autor v práci věnuje výhradně, a představení Krkonoš jako modelového území, následují dvě klíčové kapitoly, pojednávající přehled vlivů těchto dvou druhů lyžování a klíčová konfliktní témata mezi provozovateli lyžařských areálů a ochranáři. Za zdařilé považuji shrnutí vlivů spojených s výstavbou a provozem skiareálů (kap. 4.1. a 4.2), zejména pak části věnované umělému zasněžování a jeho důsledkům jak pro chemismus dotčených abiotických složek prostředí, tak desynchronizaci sezónních cyklů organismů, které jsou odlišnými fyzikálně-chemickými vlastnostmi umělého sněhu způsobeny. Zdařilé jsou též kapitoly věnované hlukovému a světelnému znečištění, i když v této části textu lze nalézt některá tvrzení budící pochyby. Např. na s. 25 je uvedeno, že *„... hluková a světelná znečištění jsou považována za jedny z nejvýznamnějších faktorů, které fauně i flóře způsobují nejvíce stresu.“* Dovedu si představit, jaký druh obtíží způsobuje hluk živočichům, konečně, jsou v práci zmíněny. U rostlin mi to ovšem úplně jasné není. Je škoda, že v soupise citací chybí Martin (2013) zmiňovaný na s. 17, z nějž konkrétní účinky hlukového a světelného znečištění na komunikaci a interakci živočichů v dotčené území autor práce nejspíše čerpal. Náznorná je též kapitola věnovaná uhlíkové stopě, kde autor na srovnání se spotřebou Prahy ukazuje energetické a vodní nároky umělého zasněžování v rámci ČR. Opět - je škoda, že tuto kapitolu více nerozpracoval, podobně jako následující, kde naznačuje budoucí dopady klimatické změny na lyžařský průmysl v ČR. Způsob zpracování těchto částí mimochodem výstižně ilustruje vyznění celé kapitoly 4. Text totiž nabízí poměrně rozsáhlý výčet dopadů lyžování na horskou přírodu, vedle těch intuitivních i některé méně známé (mám na mysli zejména technologii zasněžování), téměř žádné z nich však nejsou podepřené odbornějšími zdroji, nebo tyto zdroje v bibliografii chybí (viz níže).

Výhrady mám též ke kap. 6. Budoucnost lyžování: témata, jsou sice vhodně zvolena, avšak příliš obecně pojednána, takže z větší části představují sumu obecně známých faktů, předpokladů a etických imperativů. Svým vyzněním tak spíše připomínají zdařilou propagační příručku. Zároveň však text obsahuje podnětné momenty, kupříkladu popis různých „trade-offs“ mezi zasněžováním, zisky z lyžování, ztrátami na funkčnosti ekosystémů a klimatickou změnou, je podán přiléhavě, byť opět – poněkud stručně.

A konečně za nevyužitou příležitost považuji kap. Závěr, kde autor vybírá jen některá ze svých zjištění, a to často ta méně významná či zajímavá. Odpovědi na výzkumné otázky tak vyznívají jaksi naprázdno. Krom toho odpověď na výzkumnou otázku č. 3 není odpovědí, ale voláním po tom, co by se mělo v dané oblasti zlepšit.

Jazyk

Proti jazykové stránce práce prakticky nemám námitek. Nenarazil jsem na žádné chyby ani překlepy, text dobře plyne a dobře se čte, práce je psána přirozeným jazykem, který svým slohem i složitostí odpovídá složitosti tématu i stylistice žánru. Právě jazyková stránka prošla tak dramatickým zlepšením, že se vkrádá otázka, zda text psal stejný autor.

Práce se zdroji a citacemi

Práce s literaturou naopak zůstává i v této verzi její hlavní slabinou. Formální stránka je více méně v pořádku, problém jsou však použité zdroje. Ty, které odkazují ke klíčovým argumentům, jsou výhradně české (což je vzhledem ke zvolenému modelovému území částečně pochopitelné), a pohříchu ne vždy odborné, přičemž se text masivně opírá především o jediný zdroj, kterým je Flousek 2016. Byť se jedná o zdroj relevantní a pro práci zásadní, 15 výskytů v klíčových pasážích je opravdu hodně. Text obecně čerpá z různých oborových zpráv, jako jsou Asociace horských středisek, zpráv MŽP či KRNaPu apod. Znovu - ne že by se nejednalo u zdroje případně, ale pojednávat např. problematiku hlukového znečištění z metodických příruček a letáků, zveřejněných na webu MŽP mi nepřijde úplně šťastné. Autor tak ani po mých opakovaných výzvách text významněji neopřel o publikace indexované ve vědeckých databázích. Nelze ale také říct, že by z impaktovaných periodik nečerpal vůbec. Nejméně 5 solidních jsem jich v soupise citací našel.

Mimo zmiňovaných obsahuje práce některé další, pro bakalářské práce typické, nešvary. V soupise literatury např. chybí Martin, 2013 či Ziedler, 2016 (správně asi Zeidler). Typickou chybou je také nekonzistentní citování. Např. zpráva EEA o hlukovém znečištění v Evropě je v textu na s. 25 citována jako „Environmental Noise in Europe (2016)“, zatímco v bibliografii jako „EEA European Environmental Agency. 2016“. Bez full-textového vyhledávání by bylo obtížné citaci se zdrojem spárovat. Podobných chyb lze v textu nalézt více. Celkově lze ale práci se zdroji považovat za přijatelnou.

Dotaz k obhajobě

Na s. 34 je uvedeno: „*Dokument dále uvádí procentuální vyjádření spotřeby vody na zasněžování, které činí 0,2 %, a staví toto číslo do kontextu dalších aktivit náročných na vodu...*“ Číslo zde není uvedeno v žádném kontextu, k čemu se tedy vztahuje? Z údaje samotného si nelze udělat žádnou představu.

Závěr

Obhajovaná verze práce není tou první, kterou Radim Zapletal odevzdal, a ač by při hodnocení neměl být brán zřetel na verze předchozí, nemohu se ubránit konstatování, že text po zevrubném přepracování došel dramatického zlepšení. (Antiplagiatický software ukázal pouze 23% shodu s předešlou verzí což napovídá, že většina textu je buď nová nebo přepracovaná.) Byť by bylo stále co kritizovat a vylepšovat (viz výše), text v současné podobě zcela jistě splňuje nároky obvykle kladené na bakalářské práce. Kvituji výrazný pokrok všech aspektů práce – struktury, obsahu, návaznosti kapitol i jazykové stránky (tam obzvlášť). I když je z textu stále patrné autorovo osobní zaujetí pro téma a zkušenost s popisovanou problematikou, která zužuje výběr fenoménů s ním spojených, práce v současné podobě nabízí přijatelný vhled do vytyčených témat, v rámci možností odpovídá na zvolené výzkumné otázky, takže ji mohu s potěšením doporučit k obhajobě **s hodnocením C**.